

Καθεδρικός Ναός Αποστόλου Βαρνάβα

Ο Καθεδρικός Ναός του Αποστόλου Βαρνάβα οικοδομήθηκε (2016-2021) και εγκαινιάστηκε (2021) επι Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου Β'. Είναι του τύπου του σταυροειδούς εγγεγραμμένου ναού με τρούλο. Έχει ωραία ορθομαρμάρωση.

Δευτέρα - Παρασκευή 09:00 - 13:00
Τηλέφωνο: 99103985, 97796259

Καθεδρικός Ναός Αποστόλου Βαρνάβα

Παλιός Καθεδρικός Ναός Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου

Ο παλιός Καθεδρικός Ναός του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, ανάμεσα στο παλιό και το νέο Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο και απέναντι από το Παγκύπριο Γυμνάσιο. Ο ναός κτίστηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Νικηφόρο μεταξύ 1662 και 1673. Μονόκλιτος, καμαροσκέπαστος ναός, με νάρθηκα στα δυτικά, που κτίστηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσάνθο το 1779. Είναι ο μόνος ναός της Τουρκοκρατίας που είναι εσωτερικά κατάγραφος, με τοιχογραφίες που χρονολογούνται στον 18ο και 19ο αιώνα. Το εικονοστάσιο είναι ένα από τα πιο ωραία ξυλόγλυπτα εικονοστάσια που έχουμε στην Κύπρο και κατασκευάστηκε τον 18ο αιώνα. Ο ναός είναι κτισμένος στη θέση της Μονής του Αγίου Ιωάννη του Πίπη, που ιδρύθηκε στα βυζαντινά χρόνια, ίσως τον 11ο αιώνα, και λειτούργησε μέχρι και τον 17ο αιώνα. Στις αρχές του 18ου αιώνα εγκαταστάθηκε στον χώρο ο Αρχιεπίσκοπος και έκτοτε έγινε η έδρα των Αρχιεπισκόπων της Κύπρου.

Τρίτη - Παρασκευή 09:00 - 15:00 / Σάββατο 09:00 - 12:00
Τηλέφωνο: 99103985, 97796259

Εσωτερικό Καθεδρικού Ναού Απ. Βαρνάβα

Παλιός Καθεδρικός Ναός Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου

“Η αγάπη ‘εν’ το πρώτον π’ ακολουθούμεν τον Χριστόν τούτην να ‘χωμεν σημαίαν στον ψηλότερον ιστόν”
Χαράλαμπος Δημοσθένους, Ποιήματα, σ. 21.

Βυζαντινό Μουσείο Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'

Το Βυζαντινό Μουσείο βρίσκεται στην αυλή του παλαιού Καθεδρικού Ναού του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου και θεωρείται το πιο σημαντικό μουσείο εκκλησιαστικής τέχνης στην Κύπρο. Σ' αυτό φυλάσσονται πολύ σημαντικές εικόνες από τον 8ο αιώνα μέχρι και τον 19ο αιώνα, αποτοιχισμένες τοιχογραφίες, τμήματα από τα ψηφιδωτά του ναού της Παναγίας Κανακαριάς του 6ου αιώνα μ.Χ. και τοιχογραφίες του ναού του Αγίου Ευφημιανού στη Λύση που αποτοιχίστηκαν από Τούρκους αρχαιοκάπηλους μετά το 1974 και επαναπατρίστηκαν.

Τρίτη - Σάββατο 09:30 - 17:00
Τηλέφωνο: 22430008

Βυζαντινό Μουσείο Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'

Ναός Παναγίας Χρυσαιλιώτισσας

Είναι ο πιο σημαντικός ναός της Λευκωσίας και ο μοναδικός ναός της μεσαιωνικής πόλης που μπορεί να χρονολογηθεί από τη μέση Βυζαντινή περίοδο. Ο αρχικός ναός κτίστηκε ως ένας σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο, αλλά στα μεταγενέστερα χρόνια δέχθηκε τόσες πολλές προσθήκες, που αλλοίωσαν σε μεγάλο βαθμό την αρχική του μορφή. Από τον ναό της Χρυσαιλιώτισσας προέρχεται ένας μεγάλος αριθμός σημαντικών εικόνων που εκτίθενται στο Βυζαντινό Μουσείο, στη Λευκωσία.

Καθημερινά 08:30 - 12:30 / 16:00 - 18:30 (Εκτός Τετάρτη απόγευμα)
Τηλέφωνο: 22430857

Ναός Παναγίας Χρυσαιλιώτισσας (ανατολική πλευρά)

Ναός Αγίου Κασσιανού

Ο ναός του Αγίου Κασσιανού βρίσκεται κοντά στον Ναό της Παναγίας Χρυσαιλιώτισσας και στη σημερινή του μορφή είναι δίκλιτος. Ο ναός είναι κτίσμα του 1854, σύμφωνα με επιγραφή, και οικοδομήθηκε πάνω σε αρχαιότερο ναό. Από τον ναό του Αγίου Κασσιανού προέρχονται πολλές και σημαντικές εικόνες που σήμερα φυλάσσονται στο Βυζαντινό Μουσείο, στη Λευκωσία.

Καθημερινά 08:00 - 12:00
Τηλέφωνο: 99802044

Ναός Αγίου Κασσιανού

Ναός Αγίου Σάββα

Ο ναός του Αγίου Σάββα είναι παλιός ναός, ο οποίος δέχθηκε ανακαινίσεις και επεκτάσεις μέσα στους αιώνες. Ο ναός ανακαινίστηκε το 1781 και παλαιότερα το 1608, όπως αναφέρεται σε επιγραφή. Σύμφωνα με εντοιχισμένη πλάκα στη νότια πλευρά του ναού φαίνεται ότι ο σημερινός ναός οικοδομήθηκε το 1851. Το ξυλόγλυπτο εικονοστάσιο κατασκευάστηκε το 1801. Το 1870 έγινε επέκταση του εικονοστασίου, ώστε δημιουργήθηκε και δεύτερο ιερό βήμα. Ο ναός του Αγίου Σάββα έχει δύο πολύτιμα κειμήλια: τον Σταυρό του παλαιού εικονοστασίου, του 1659, έργο του Παύλου ιερογράφου, και το χρυσό Άγιο Ποτήριο, που χρονολογείται στα 1501.

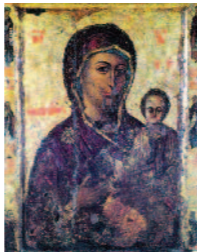
Απρίλιος - Σεπτέμβριος: καθημερινά 08:00 - 12:00 και 17:00 - 18:00
Οκτώβριος - Μάρτιος: καθημερινά 08:00 - 12:00 και 16:00 - 17:30 (κλειστός απόγευμα Τετάρτη και Κυριακή)
Τηλέφωνο: 22755120

Ναός Παναγίας Φανερωμένης

Ο ναός της Παναγίας Φανερωμένης, στον τύπο της τρικλίτης βασιλικής με τρούλο, είναι κτισμένος το 1872 στη θέση του ομώνυμου γυναικείου μοναστηριού που υπήρχε στα χρόνια της Ενετοκρατίας, αλλά η ίδρυσή του ανάγεται πιθανώς στη μέση Βυζαντινή περίοδο. Στα ανατολικά της Εκκλησίας βρίσκεται το μαρμάρινο Μουσωλείο των Εθνομαρτύρων Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Επισκόπων και Ιερέων που εκτελέστηκαν από τους Οθωμανούς το 1821.

06:30 - 20:00 (Απρίλιος - Οκτώβριος) / 06:30 - 18:30 (Νοέμβριος - Μάρτιος)
Τηλέφωνο: 22673296

Εικόνα Θεοτόκου Φανερωμένης, 14ος αιώνας

Ναός Παναγίας Φανερωμένης

Έξαρχια Παναγίου Τάφου

Η νέα έδρα τις Έξαρχίας του Παναγίου Τάφου (Πατριαρχείου Ιεροσολύμων) στην Κύπρο, λόγω κατοχής της παλαιάς έδρας (Ιεράς Μονής Χρυσόστομου, στον Κουτσοβέντη) από τα Τουρκικά στρατεύματα, αποτελείται από ένα αναπαλαιωμένο κτήριο και τον ναό της Αναλήψεως και του Αγίου Φιλουμένους.

Ωράριο: 08:00 - 13:00, Τηλέφωνο: 22670626

Ναός Τιμίου Σταυρού του Μισσιρικού

Ο Τιμίου Σταυρός του Μισσιρικού βρίσκεται στα ανατολικά του ναού της Φανερωμένης. Είναι ένας μικρός διαστάσεων ναός που χρονολογείται στα χρόνια της Ενετοκρατίας, δηλαδή στο πρώτο μισό του 16ου αιώνα. Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας μετατράπηκε σε μουσουλμανικό τέμενος με την ονομασία Αραπλάρ, δηλαδή των Αράβων. Ο ναός είναι τρικλιτός με τρούλο, αλλά δε διασώζονται σ' αυτόν τοιχογραφίες.

Ναός Αγίου Αντωνίου (Μετόχιον Ιεράς Μονής Αποστόλου Βαρνάβα)

Ο ναός του Αγίου Αντωνίου βρίσκεται στο κέντρο της πόλης και κοντά στην οικία του Δραγουμάνου Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου. Ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο των μονόχωρων κεραμοσκέπαστων ναών, που συνήθως κτιζόνταν στην περίοδο της όψιμης Τουρκοκρατίας, αφού ο ναός χρονολογείται στον 18ο αιώνα. Ιδιαίτερα αξιόλογα είναι το ξυλόγλυπτο εικονοστάσιο και το περίτεχνα σκαλιστό πέτρινο κωδωνοστάσιο του ναού.

Απρίλιος - Αύγουστος: Δευτέρα - Σάββατο 07:00 - 11:00 και 16:30 - 18:30
Σεπτέμβριος - Μάρτιος: Δευτέρα - Σάββατο 07:00 - 11:00 και 15:00 - 16:30
Τηλέφωνο: 22432838

Ναός Αγίου Σάββα

Εσωτερικό Ναού Αγίου Σάββα

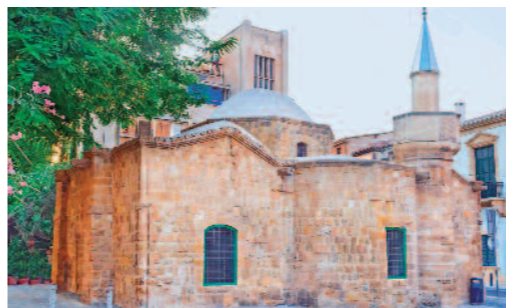
Εσωτερικό Ναού Παναγίας Φανερωμένης

Μουσωλείο Εθνομαρτύρων

Έξαρχια Παναγίου Τάφου, Άγιος Φιλούμενος

Ναός Τιμίου Σταυρού του Μισσιρικού

Οικία Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου

Ναός Αγίου Αντωνίου

Ναός Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτη

Ο ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτη είναι στον τύπο της τρικλίτης βασιλικής με τρούλο που έχει σχεδόν τετράγωνη κάτοψη. Είναι κτισμένος με ωραίους πελεκητούς πωρόλιθους και περισσότερο μας παραπέμπει σε αρχιτεκτονικούς τύπους ναών του δεύτερου μισού του 16ου αιώνα, δηλαδή των χρόνων της Ενετοκρατίας, όπως είναι το καθολικό της Μονής του Αγίου Νεοφύτου στην Πάφο, ο ναός της Αγίας Αικατερίνης στην Κρίτου Τέρα και ο ναός του Αγίου Μάμα στο Μόρφου. Σύμφωνα με μια επιγραφή που βρίσκεται στα ανατολικά της νότιας εισόδου, ο ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτη κτίστηκε με δωρεά του Ιερέα Ιακώβου και χριστιανών ενοριτών το 1695, επί Τουρκοκρατίας. Όμως είναι τέτοια η κατασκευή του ναού, που μάλλον θα υπονοεί κάποια επισκευή πολύ μεγάλης έκτασης ή προσθήκες στον υφιστάμενο ναό του 16ου αιώνα. Αν όμως η επιγραφή είναι ακριβής, πρόκειται για δείγμα αρχιτεκτονικής ιδιαίτερα ξεχωριστό και ασυνήθιστο για τα δεδομένα της Τουρκοκρατίας. Πιθανώς όμως στη θέση του ναού να ήταν παλιότερα ορθόδοξο μοναστήρι, κατάλοιπα του οποίου είναι μόνο ο ναός. Εδώ, σώζονται μια πολύ αξιόλογη εικόνα επηρεασμένη από την ιταλική ζωγραφική του 15ου αιώνα και άλλες εικόνες των χρόνων της Τουρκοκρατίας.

Δευτέρα - Πέμπτη: 07:00 - 13:00
Παρασκευή: 07:00 - 13:00 και 15:00 - 17:00
Τηλέφωνο: 22663601

Ναός Αγίου Ελευθερίου Μετόχιον Ιεράς Μονής Μαχαιρά

Μετόχιον της Μονής Μαχαιρά, στον πεζόδρομο της οδού Ονασαγόρου. Ο ναός κτίστηκε από τον Εθνομάρτυρα Κυπριανό, το 1804.

Τηλέφωνο: 22664737

Ναός Αγίου Ελευθερίου, Μετόχιον Ιεράς Μονής Μαχαιρά

Ναός Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτη

Ναός Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτη, Τέμπλο

Ο Άγιος Τριφύλλιος, Επίσκοπος Λήδρας

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ ΜΟΥΣΕΙΑ

Κυπριακό Μουσείο, οδός Μουσείου 1, Τηλ. 22865854. **Πολιτιστικό Κέντρο Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' - Βυζαντινό Μουσείο και Πνακοθήκη**, Χώρος Αρχιεπισκοπικού Μεγάρου, Πλατεία Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Τηλ. 22430008. **Λεβέντειος Πανακοθήκη**, Αναστασίου Γ. Λεβέντη 5, Τηλ. 22668838. **Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Κύπρου**, Πλατεία Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Τηλ. 22432578. **Μουσείο Αγώνος**, Πλατεία Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Τηλ. 22305878. **Μουσείο Παγκυπρίου Γυμνασίου**, Αγίου Ιωάννου και Θησέως γωνία, Τηλ. 22466014. **Δημοτικό Κέντρο Τεχνών**, Παλαιάς Ηλεκτρικής 19, Τηλ. 22797400. **Μουσείο Ιδρύματος Κώστα και Ρίτας Σεβέρη, Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας**, Ερμού 285, Τηλ. 22300994. **Πύλη Αμμοχώστου**, Λεωφόρος Αθήνας, Τηλ. 22797650/60. **Εθνολογικό Μουσείο - Οικία Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου** - Πατριάρχου Γρηγορίου 20, Τηλ. 22305316. **Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζίτης Κύπρου**, Φανερωμένης 86-90, Τηλ. 22128157. **Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας**, Ιπποκράτους 15-17, Λαϊκή Γειτονιά, Τηλ. 22661475. **Παρατηρητήριο Οδού Λήδρας**, Πύργος Σιακόλα, Τηλ. 22674139. **Μουσείο Πύργου και Νεφέλης Τζιάπρα-Συλλογή Πιερίδη**, Φανερωμένης 86-90, Τηλ. 22128157. **Ταχυδρομικό Μουσείο**, Αγίου Σάββα 3Β, Τηλ. 22304711. **Μουσείο Παραμυθίου**, Γρανικού 32-34, Περιοχή Πύλης Πάφου, Τηλ. 22376522. **Δημοτικό Μουσείο Χαράκτικής Χαμπή**, Αμμοχώστου 55-59, Τηλ. 22496930. **Μουσείο Ιστορικής Μοτοσικλέτας**, Γρανικού 44, Τηλ. 22 680222. **Μουσείο Τεχνών Λουκίας και Μιχαλάκη Ζαμπέλα**, Αρχ. Μακαρίου Γ' 27, Καϊμακιά, Τηλ. 22456098.

Κυπριακό Μουσείο

Εκθέματα Βυζαντινού Μουσείου

- Χριστός Παντοκράτωρ, αποτοιχισμένη τοιχογραφία από τον τρούλο του Ναού του Αγίου Ευφημιανού, κατεχόμενη Λύση. Μέσα 13ου αιώνα.
- Μίτρα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' (1950-1977).
- Εκτυπος χάλκινος Σταυρός από το Ναό του Αγίου Γεωργίου, Γούρρη 10ος-11ος αιώνας.
- Άγιο Ποτήριο από το Ναό του Αγίου Σάββα, Λευκωσία, 1501.
- Σπαράγματα ψηφιδωτών, 6ος αιώνας μ.Χ., από το Ναό Παναγίας Κανακαριάς, κατεχόμενη Λυθράγκωμη. (5α Αρχάγγελος Μιχαήλ, 5β Απ. Ματθαίος).

1

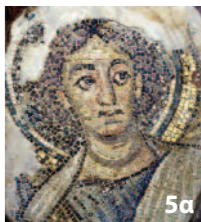
2

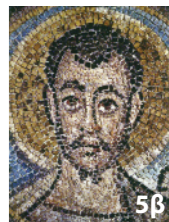
3

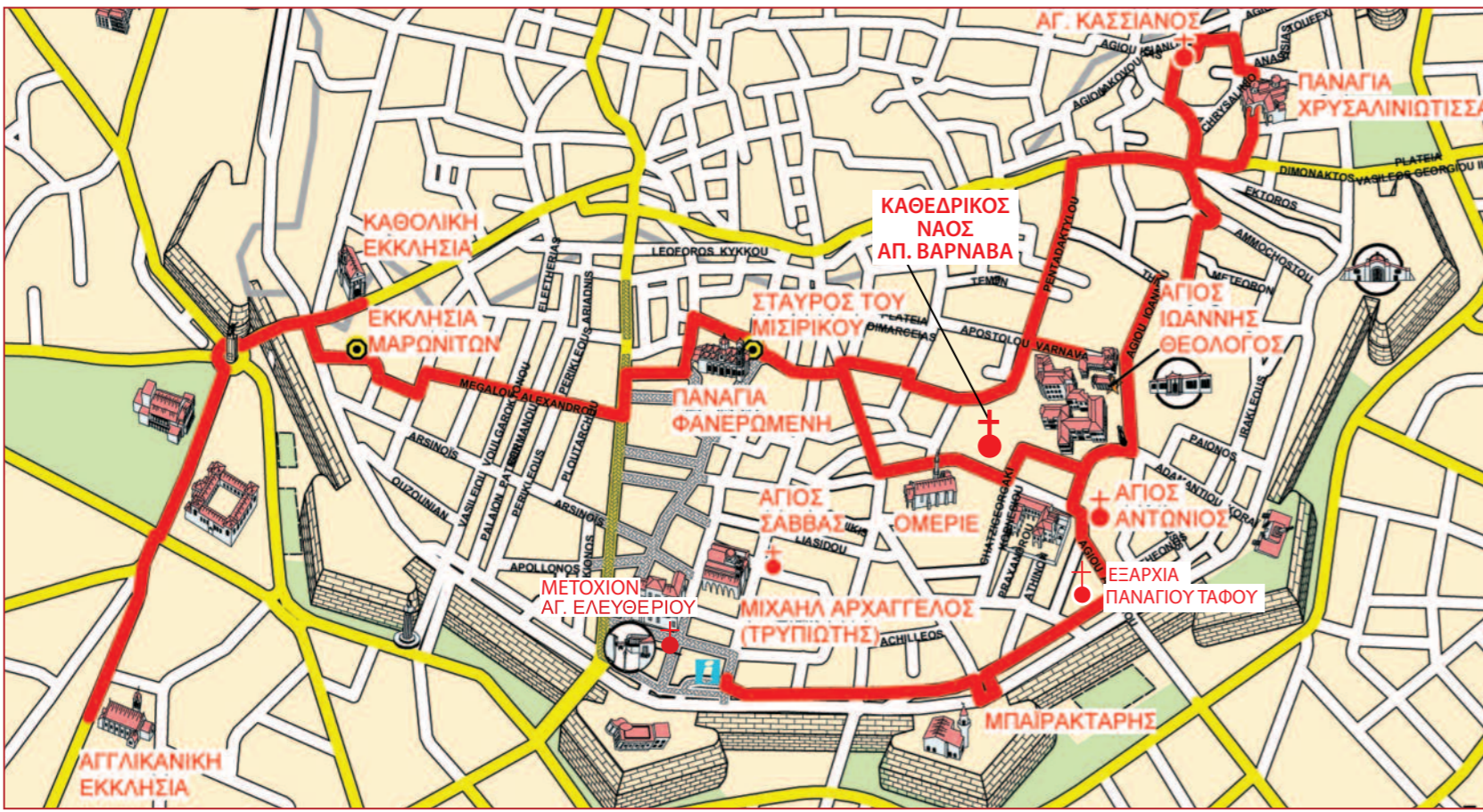
4

5α

5β

Σχέδιο της Λευκωσίας, με τις ενετικές οχυρώσεις
Αρχείο Υφυπουργείου Τουρισμού

Σε ολόκληρη την πόλη της Λευκωσίας και για αιώνες συνυπάρχουν οι ορθόδοξοι με τους καθολικούς, τους αρμένιους και τους μουσουλμάνους. Αυτή η συνύπαρξη τις περισσότερες φορές ήταν ειρηνική, και αδιάψευστη μαρτυρία παραμένει ο μεγάλος αριθμός των μνημείων των δύο θρησκειών, της χριστιανικής και της μουσουλμανικής.

Ναός Τιμίου Σταυρού, των Ρωμαιοκαθολικών

Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Αποστόλου Βαρνάβα

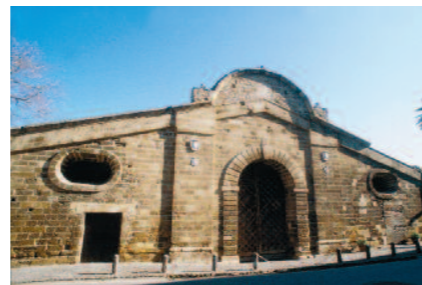
ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ

Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο

Παγκύπριο Γυμνάσιο

Πύλη Αμμοχώστου

Ναός Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτη

© Γραφείον Προσκυνηματικών Περιηγήσεων Κύπρου κ. Γεωργίου.
Το έργο διατίθεται δωρεάν, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της Εγκύκλιου 5η έκδοση - Ιανουάριος 2026 (5.000 αντιτυπία).

Εκδοση «Κύπρος Νήσος Άγιον - Ορθόδοξη Περιήγηση», του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, Λευκωσία 2008.

Πηγή: Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας Κύπρου.

Χάρτης: Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας Υφυπουργείο Τουρισμού

Κείμενα: Γιώργος Φιλίθου, Αρχαιολόγος

Χαρακτικά μοτίβα: Γιώργος Τσαγγάρης

Εκδοτική και καλλιτεχνική επιμέλεια: ΜΕΘΕΞΙΣ διακονία πολιτισμού.

Διεύθυνση Ιστοσελίδας: www.churchofcyprus.org.cy
Office@churchofcyprus.org.cy

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: office@churchofcyprus.org.cy
Τηλεφωνικό κέντρο: +357 22431796

Τηλέφωνο: +357 22554600 και 22554611
Παλιά Λευκωσία

Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου
κ. Γεωργίου

Θεοφιλέτατος Επισκοπος Λευκωσίας
Επιτομία-Ευθύνη:

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ

Μέσα στην παιδεία πόλη της Λευκωσίας, βρίσκεται ένα πανεπιστήμιο κομμάτι της πόλης, εγκαταστημένο από τα ενετικά χρόνια και προσεταιρεύον κατά τη μακραίωνη της ιστορία από τον Άγιο Τριφύλλιο. Εκεί μπορεί κανείς, σεργιανώντας στα στενά γραφικά δρομικά, να επισκεφθεί πολλές ορθόδοξες εκκλησίες, Θεολόγος με τις μοναδικές τοιχογραφίες του 18ου και 19ου αιώνα, που βρίσκονται στον περίβολο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, καθώς και άλλων ναών, όπως την Παναγία Χρυσανθιάτισσα, τον Άγιο Κασσιανό, τον Άγιο Αντώνιο, τον Αρχαγγέλο Μιχαήλ τον Τρυπιώτη, τον Άγιο Ζάββα, την Παναγία Μαχαίρα, και τον μικρό κομψό ναό του Τιμίου Σταυρού του Μισορικού, που μετατράπηκε σε τέμενος.